

Forslag til uddannelseskra v i forbindelse med husdyrhold

FØDEVARESTYRELSEN

August 2012

Indholdsfortegnelse:

Indholdsfortegnelse:	2
1.0 Indledning	3
1.1 Baggrund for arbejdsgruppens nedsættelse.....	3
1.2 Arbejdsgruppens sammensætning.....	4
1.3 Arbejdsforløb i arbejdsgruppen	4
2.0 Sammendrag.....	5
3.0 Eksisterende uddannelser	8
3.1 Husdyrundervisningen i landbrugsuddannelsen	8
3.2 Dyrepasser.....	10
3.3 Uddannelseskra v – strudsefugle og ræve.....	11
3.4 Uddannelseskra v - fjervildt	12
3.5 Uddannelseskra v - hjortedyr	13
3.6 Uddannelseskra v - slagtekyllinger	15
3.7 Uddannelseskra v - mink.....	17
3.7.1 Lovpligtigt uddannelseskra v for nye minkavlere.....	17
3.7.2 Efteruddannelseskra v for etablerede avlere	19
3.7.3 Kursuskra v for ansatte i minkfarme	19
4.0 Arbejdsgruppens anbefalinger om uddannelseskra v i forbindelse med egentligt erhvervsmæssigt dyrehold	20
4.1 Formål	20
4.2 Afgrænsning af dyrearter	20
4.3 Afgrænsning i forhold til antal dyr på stald	21
4.4 Hvem skal omfattes af uddannelseskra vet	26
4.5 Arbejdsgruppens forslag til uddannelsesmodel	27
4.5.1 Læringsmål.....	27
4.5.2 Uddannelsesforløbets indhold.....	27
5.0 Kursuskra v for mindre husdyrhold	30
6.0 Lovgivning, kontrol og økonomiske konsekvenser	34
6.1 Behov for lovgivning	34
6.2 Kontrol	35
6.3 Økonomiske konsekvenser	35

1.0 Indledning

1.1 Baggrund for arbejdsgruppens nedsættelse

I forbindelse med vedtagelse af lov nr. 243 af 22. marts 2010 om ændring af lov om landbrugsejendomme blev det hidtil gældende krav om jordbrugsuddannelse som betingelse for at kunne erhverve ejendomme på 30 ha eller derover ophævet.

For bl.a. at have mulighed for at sikre dyrevelfærden blev der samtidig indsat en ny bestemmelse i § 11, stk. 2, i lov om landbrugsejendomme, hvorefter ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte bestemmelser om uddannelseskra v i forbindelse med egentlig erhvervsmæssigt husdyrhold, dvs. dyrehold, der som udgangspunkt er på mere end 15 dyreenheder. Bemyndigelsen er på nuværende tidspunkt ikke udnyttet.

Af bestemmelsens forarbejder fremgår det, at uddannelseskra vet skal opfyldes af den person, der har ansvaret for pasning af dyrene, og at det forudsættes at svare til det grønne bevis eller til, at en person har praktisk erfaring med pasning og tilsyn af en større besætning af samme dyreart, som vedkommende skal have ansvaret for. Kra vene til uddannelse tager ifølge forarbejderne primært sigte på de dyrevelfærdsmæssige forhold. Uddannelseskra vets overordnede formål er at sikre, at den person, der har ansvaret for pasning af dyrene, har kendskab til reglerne på dyrevelfærdsområdet samt til forebyggelse og håndtering af dyrevelfærdsproblemer i besætningen.

Det fremgår endvidere af forarbejderne til bestemmelsen, at uddannelseskra vet som udgangspunkt forventes at skulle omfatte svine-, kvæg-, fåre-, gede- samt fjerkræbesætninger. Der skal desuden være overgangsregler for eksisterende husdyrhold, idet det ikke er meningen, at reglerne umiddelbart skal gælde for eksisterende dyrehold.

1.2 Arbejdsgruppens sammensætning

Til at fremkomme med forslag til udmøntning af ovennævnte initiativer har Fødevarestyrelsen nedsat en arbejdsgruppe med følgende sammensætning:

Fødevarestyrelsen:	Christian Strøyer (Formand)
Aarhus Universitet:	Lene Munksgaard
Aarhus Universitet:	Karin Hjelholt Jensen
Den Danske Dyr lægeforening:	Carsten Røjkjær Jensen
Den Danske Dyr lægeforening:	Sophie Christensen
Danske Landbrugsskoler:	Peder Damgaard
Danske Landbrugsskoler:	Flemming Haagen Madsen
Fødevarerministeriet:	Katrine Lindegaard
Fødevarestyrelsen:	Anne Sofie Grove (sekretær)
Jordbrugets Uddannelser:	Knud Pedersen
Justitsministeriet:	Mai Emilie Gori ¹
LandboUngdom:	Lene Mouritsen Møller
LandboUngdom:	Jeppe Bomann
Landbrug & Fødevarer:	Per Olsen
Landbrug & Fødevarer:	Carsten Jensen
3F:	Karin Olsen
3F:	Morten Fischer Nielsen

1.3 Arbejdsforløb i arbejdsgruppen

Arbejdsgruppen har afholdt 5 møder.

¹ Overgik til Fødevarerministeriet pr. 19.12.2011

2.0 Sammendrag

I forbindelse med vedtagelse af lov nr. 243 af 22. marts 2010 om ændring af lov om landbrugsejendomme blev det hidtil gældende krav om jordbrugsuddannelse som betingelse for at kunne erhverve ejendomme på 30 ha eller derover ophævet.

For bl.a. at have mulighed for at sikre dyrevelfærden blev der samtidig indsat en ny bestemmelse i § 11, stk. 2, i lov om landbrugsejendomme, hvorefter ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte bestemmelser om uddannelseskra v i forbindelse med egentlig erhvervsmæssigt husdyrhold, dvs. dyrehold, der som udgangspunkt er på mere end 15 dyreenheder. Bemyndigelsen er på nuværende tidspunkt ikke udnyttet. Akvakultur er dog ikke omfattet af bemyndigelsesbestemmelsen.

Efter forarbejderne til lov nr. 243 af 22. marts 2010 om ændring af lov om landbrugsejendomme forudsættes besætninger med over 15 dyreenheder at være omfattet af uddannelseskra v i lovens § 11, stk. 2.

En dyreenhed er en beregningsenhed, der anvendes i miljølovgivningen til at beskrive miljøpåvirkningen ved produktion og udledning af gødning. En dyreenhed er den mængde dyr, der producerer 100 kg kvælstof (N) på årsbasis. Antallet af dyreenheder pr. dyr er derfor afhængig af dyrets art, race og vægt, og er samtidigt en dynamisk enhed.

Arbejdsgruppen har fundet, at dyreenheder ikke isoleret set er den mest hensigtsmæssige parameter ved fastsættelse af grænseværdier for, hvilke besætningsstørrelser der fremadrettet bør omfattes af uddannelseskra v.

Arbejdsgruppen indstiller på den baggrund, at en husdyrbesætning med et dyreantal inden for den samme kategori af dyr (aldersgruppe) skal være omfattet af uddannelseskra v, hvis en eller flere af følgende grænseværdier overskrides:

- Malkekvæg:
 - Køer: 12 dyr (antal staldpladser) eller
 - opdræt: 30 dyr (antal staldpladser).
- Slagtekvæg:
 - Køer: 21 dyr (antal staldpladser) eller
 - opdræt: 40 dyr (antal staldpladser).
- Svin:
 - Søer: 65 dyr (antal staldpladser) eller
 - smågrise (7- 30 kg): 450 dyr (antal staldpladser) eller
 - slagtesvin: 150 (antal staldpladser) dyr.
- Får (voksne dyr): 105 (antal staldpladser) dyr
- Geder (voksne dyr): 105 dyr (antal staldpladser).
- Fjerkræ:
 - Æglæggere + opdræt: 2500 dyr (antal staldpladser).

- Gæs: 2.000 dyr (antal staldpladser).
- Ænder: 4.900 dyr (antal staldpladser).
- Kalkuner: 1.200 (antal staldpladser).

Indførelse af et krav om lovpligtig uddannelse bør indebære, at den besætningsansvarlige som minimum opnår kompetencer, der modsvares af en af Ministeriet for Børn og Undervisning godkendt erhvervsuddannelse til dyrepasserassistent eller landbrugsassistent på de områder, der vedrører dyrevelfærd og husdyrsygdomme.

Arbejdsgruppen er på den baggrund enig om, at personer, der har gennemført en sådan godkendt erhvervsuddannelse som dyrepasserassistent eller landbrugsassistent eller en uddannelse, der kan sidestilles hermed, allerede må anses for at opfylde uddannelseskravet.

Uddannelseskravet skal gælde fremadrettet, dvs. kun for personer, der overtager ansvaret for driften af en husdyrbesætning efter den dato, hvor uddannelseskravet træder i kraft. Dette skal dog ikke gælde for personer, der kan dokumentere, at de i en sammenhængende periode på 2 år indenfor de sidste 10 år fra ansøgningsdato har forestået driften af en husdyrbesætning med et dyreantal svarende til de foreslåede grænseværdier. Personer, der i en anden medlemsstat har forestået driften af en lignende husdyrbesætning i sammenhængende 2 år, er ligeledes undtaget, jf. EU's anerkendelsesdirektiv.

For en person, der ikke har gennemført en af Ministeriet for Børn og Undervisning godkendt erhvervsuddannelse til dyrepasserassistent eller landbrugsassistent, vurderer arbejdsgruppen, at gennemførelse af en uddannelse af 60 timers varighed på de områder, der vedrører dyrevelfærd, ernæringslære og husdyrsygdomme, bør være en forudsætning for, at den pågældende kan fungere som driftsansvarlig.

Uddannelsen skal overordnet dække følgende emner:

1. Love og regler inden for dyrevelfærd og dyresundhedsområdet.
2. Kvæg, svin, små drøvtyggere og fjerkræ som produktionsdyr.
3. Adfærd, herunder forskelle mellem dyrearterne.
4. Dyrevelfærd.
5. Ernæring (fodring) og pasning – herunder forskelle mellem dyrearterne.
6. Dyresundhed.
7. Smittebeskyttelse og vaccination.

Uddannelseskravet skal gælde for den person, der forestår den daglige drift af husdyrbesætningen.

Arbejdsgruppen er under arbejdet med at udmønte uddannelseskravet i lov om landbrugsejendomme blevet opmærksom på, at der findes en større andel af bestanden af bl.a. får, geder og slagtekvæg, som ikke vil blive omfattet af uddannelseskravet. Selvom disse besætninger typisk ikke drives med egentligt erhvervmæssigt formål, finder arbejdsgruppen, at der også i sådanne mindre dyrehold vil kunne opstå problemer med dyresundhed og dyrevelfærd, som vil

kunne forebygges ved at sikre et vist minimum af viden i relation hertil hos den besætningsansvarlige.

På den baggrund anbefaler arbejdsgruppen, at en del af de mindre besætninger med kødkvæg, får eller geder, der ikke overskrider en besætningsstørrelse svarende til de foreslåede grænseværdier for besætningsstørrelse, bliver omfattet af et obligatorisk kursuskrav. Arbejdsgruppen er dog samtidig opmærksom på, at berørte besætning kan blive så små, at det ikke med rimelighed kan forlanges, at den besætningsansvarlige skal på kursus.

Arbejdsgruppen foreslår på den baggrund, at den driftsansvarlige for en hobbybetonet besætning skal gennemføre et kursus af 12 timers varighed med fokus på dyrevelfærd og dyresundhed, hvis besætningen har et dyreantal, der overskrider en eller flere af følgende grænseværdier:

- Slagtekvæg:
 - Køer: 10 dyr (antal staldpladser).
 - Opdræt: 10 dyr (antal staldpladser).
- Får: 10 får.
- Geder: 10 geder.

Kurset bør have følgende indhold:

1. Love og regler inden for dyrevelfærd og dyresundhedsområdet.
2. Dyrevelfærd.
3. Fodring og pasning.
4. Adfærd.
5. Sundhed med særlig fokus på håndtering af syge og tilskadekomne dyr, jf. § 5 i bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr
6. Smittebeskyttelse og vaccination.

Personer, der opfylder uddannelseskravet for egentligt erhvervmæssigt dyrehold, skal undtages fra kursuskravet.

3.0 Eksisterende uddannelser

Der eksisterer allerede en række generelle eller artsspecifikke uddannelser, som helt eller delvist vedrører dyrevelfærd og dyresundhed.

Det drejer sig dels om landbrugsuddannelsen, særlige kurser vedrørende henholdsvis ræve, strudse, fjervildt og hjortedyr, uddannelse af den eller de ansvarlige for en bedrift med slagtekyllinger samt den kommende uddannelse for minkavlere og deres ansatte.

De enkelte uddannelser og deres indhold beskrives i det følgende.

3.1 Husdyrundervisningen i landbrugsuddannelsen

Den eksisterende landbrugsuddannelse, med speciale i husdyr, indeholder en række kompetencemål, som tager sigte på pasning og håndtering af dyr, herunder dyrevelfærd.

De pågældende kompetencemål er opstillet af Fællesudvalget for Landbrugsuddannelser i henhold til bekendtgørelse nr. 853 af 11. juli 2011 om uddannelserne i den erhvervsfaglige fællesindgang dyr, planter og natur.

Landbrugsuddannelsen har efter bekendtgørelsens bilag 4 som overordnet formål, at eleverne gennem skoleundervisning og praktikuddannelse opnår viden og færdigheder inden for en række overordnede kompetenceområder, herunder bl.a. husdyrproduktion og husdyravl med produktion af mælk, kød og æg samt andre animalske produkter.

Eleverne skal nå de fastsatte uddannelsesmål inden for et eller flere af uddannelsens trin og specialer.

Uddannelsen indeholder to trin, nemlig landbrugsassistent (trin 1) og landmand/jordbrugsmaskinfører (trin 2).

Uddannelsen kan afsluttes med et af tre specialer, hvoraf specialet "Landmand, husdyr", er relevant i forhold til opfyldelse af uddannelseskrauet i lov om landbrugsejendomme.

I henhold til uddannelsesordningen er der 16 ugers skoleundervisning i alle kompetencemålene for husdyr.

Uddannelsen har bl.a. følgende indhold af betydning for dyrevelfærd, ernæringslære og dyresundhed hos husdyr:

Landbrugsassistent (trin 1)

- Inddrage grundlæggende viden om de enkelte dyrearters kendetegn, anvendelses- og pasningskrav i det praktiske arbejde med husdyr eller andet større dyrehold.
- Deltage i daglige arbejdsopgaver samt malkning inden for pasning af husdyr eller andet større dyrehold.

- Udføre daglige arbejdsopgaver efter instruks inden for fodring af husdyr eller andet større dyrehold med udgangspunkt i grundlæggende kendskab til fodermidler og fodringsmetoder.
- Medvirke ved tilsyn med husdyr eller andet større dyrehold, herunder være opmærksom på åbenlyse forhold omkring formering, almindelige sygdomstegn og unormal adfærd.
- Udføre praktiske arbejdsopgaver ved større dyrehold og dyrkning af kulturafgrøder på en arbejdsmiljømæssig forsvarlig måde.
- Udvide fleksibilitet, ansvarlighed og interesse for det praktiske arbejde med husdyr eller andet større dyrehold.
- Udføre almindelige arbejdsopgaver med udgangspunkt i dyrevelfærd ved hold af husdyr og på baggrund af kendskab til husdyrs adfærd reagere på unormal adfærd.
- Forestå den praktiske fodring og aktivt inddrage viden om almindelige fodermidler, foderkvalitet, dyrenes næringsstofbehov og foderplaner.
- Foretage de nødvendige handlinger ved brunst og reproduktionsforløb på baggrund af viden om dyrenes data og adfærd ved brunst.
- Konstatere de almindeligste sygdomstegn hos husdyr på baggrund af kendskab til almindelige sygdomme og symptomer.
- Tage ansvar for den daglige pasning af husdyr, håndtere uforudsete hændelser og reagere på unormale forhold i besætningen under inddragelse af produktionsfaglig information og data.
- Vurdere foderkvalitet, planlægge og forestå fodringen af udvalgte husdyr samt foretage justeringer på baggrund af ændringer i dyrenes livscyklus, ernæringstilstand, ydelse og foderskifte.

Landmand, husdyr (trin 2)

- Deltage i udarbejdelse af avlsplaner for udvalgte husdyr på baggrund af viden om dyrenes reproduktionsforhold og avlsværdital.
- Handle hensigtsmæssigt i forbindelse med forebyggelse og behandling af sygdomme hos udvalgte husdyr på baggrund af indgående kendskab til sygdomme og symptomer.
- Forestå arbejdsopgaver med hold, flytning og transport af husdyr under hensyntagen til dyrevelfærd og gældende lovgivning omkring hold og transport af husdyr.
- Vurdere et produktionsanlæg til erhvervmæssigt husdyrhold med hensyn til indretning og dimensionering i forhold til dyrenes naturlige adfærd og velfærd, produktivitet og arbejdsmiljø.
- Inddrage viden selvstændigt eller som del af et team i relation til omkostninger og/eller øget indtjening i forbindelse med planlægning af husdyrhold.
- Anvende, betjene og vedligeholde komplicerede maskiner og tekniske installationer samt andet produktionsudstyr, der anvendes ved husdyrhold.

3.2 Dyrepasser

Den eksisterende dyrepasseruddannelse, indeholder ligeledes en række kompetencemål, som tager sigte på pasning og håndtering af dyr, herunder dyrevelfærd.

De pågældende kompetencemål er opstillet af Fællesudvalget for Landbrugsuddannelser i henhold til bekendtgørelse nr. 853 af 11. juli 2011 om uddannelserne i den erhvervsfaglige fællesindgang dyr, planter og natur.

Dyrepasseruddannelsen har efter bekendtgørelsens bilag 2 som overordnet formål, at eleverne bl.a. gennem skoleundervisning og praktikuddannelse opnår viden og færdigheder inden for pasning og pleje af dyr i dyrehandel, dyreparker, dyr i zoologiske anlæg, hestestutterier eller dyr i forsøgsproduktioner.

Eleverne skal nå de fastsatte uddannelsesmål inden for et eller flere af uddannelsens trin og specialer.

Uddannelsen indeholder to trin, nemlig dyrepasserassistent (trin 1) og dyrepasser (trin 2).

Uddannelsen kan afsluttes med et af tre specialer:

- Dyrepasser, dyr i zoologiske anlæg.
- Dyrepasser, forsøgsdyr.
- Dyrepasser, heste.

I henhold til uddannelsesordningen er der 16 ugers skoleundervisning i alle kompetencemålene for dyr.

Dyrepasseruddannelsen har bl.a. følgende indhold af betydning for dyrevelfærd, ernæringslære og dyresundhed hos dyr:

Dyrepasserassistent (trin 1)

- Inddrage grundlæggende viden om de enkelte dyrearters kendetegn, anvendelses- og pasningskrav i det praktiske arbejde med husdyr eller andet større dyrehold.
- Deltage i daglige arbejdsopgaver samt malkning inden for pasning af husdyr eller andet større dyrehold.
- Udføre daglige arbejdsopgaver efter instruks inden for fodring af husdyr eller andet større dyrehold med udgangspunkt i grundlæggende kendskab til fodermidler og fodringsmetoder.
- Medvirke ved tilsyn med husdyr eller andet større dyrehold, herunder være opmærksom på åbenlyse forhold omkring formering, almindelige sygdomstegn og unormal adfærd.
- Udføre praktiske arbejdsopgaver ved større dyrehold og dyrkning af kulturafgrøder på en arbejdsmiljømæssig forsvarlig måde.
- Udvide fleksibilitet, ansvarlighed og interesse for det praktiske arbejde med husdyr eller andet større dyrehold.

Dyrepasser (trin 2)

- Inddrage viden om det enkelte dyrs foderbehov, anvendelse af foderplaner samt forskellige fodermidlers værdig og indhold af næringsstoffer under den daglige fodring af dyr.
- Inddrage viden om observationsteknik, adfærdsundersøgelser og dyreværnslovgivning samt dyrs fysiologiske og sundhedsmæssige behov ved vurdering af dyrs velfærd.
- Genkende de almindeligste sygdomstegn hos dyr og foretage rengøring og desinfektion af stalde og anlæg på baggrund af viden om hygiejne samt sygdoms – og smitteforebyggelse.
- Inddrage grundlæggende viden om udvalgte dyrs anatomi og fysiologi, bevægeapparat, organer, fordøjelsessystemer m.m. i det daglige arbejde med dyr.
- Observere og registrere informationer om dyrs adfærd og medvirke ved udarbejdelsen af adfærdsberigelsesplaner med udgangspunkt i viden om det enkelte dyrs naturlige adfærdsformer og ændring af disse i fangenskab.
- Analysere og løse faglige problemer selvstændigt eller som del af et team samt vurdere og forstå idéer og synspunkter i relation til det praktiske arbejde med dyr.
- Vurdere og registrere informationer vedrørende dyrs velfærd og adfærd samt medvirke ved adfærdsberigelse af dyr.

3.3 UddannelseskraV – strudsefugle og ræve

Efter gældende regler² skal en person, der skal forestå driften af et anlæg til opdræt af strudsefugle eller ræve, forinden den pågældende overtager ansvaret for driften, have gennemgået et af Fødevarestyrelsen godkendt kursus.

Undtaget fra kravet er personer, der

- kan dokumentere, at de inden for de sidste 10 år fra ansøgningsdato har forestået driften af et opdræt af strudsefugle i minimum 2 år,
- er anerkendt i medfør af reglerne i EU's anerkendelsesdirektiv, og
- midlertidigt eller lejlighedsvist forestår driften af et opdræt af strudsefugle eller ræve i medfør af reglerne i EU's anerkendelsesdirektiv.

Da der ikke har været afholdt kurser vedrørende strudsefugle, synes interessen for strudsehold at være overordentligt begrænset.

Det skal endvidere bemærkes, at opdræt af ræve er under udfasning, jf. lov nr. 466 af 12. juni 2009 om forbud mod hold af ræve, og at der ikke længere må etableres rævehold i Danmark.

² § 3 i bekendtgørelse nr. 192 af 25. marts 1998 om opdræt af strudsefugle med senere ændringer og § 6 i bekendtgørelse nr. 1151 af 4. oktober 2007 om opdræt af ræve med senere ændringer.

3.4 Uddannelseskraft - fjervildt

Efter § 31 i bekendtgørelse nr. 116 af 26. februar 2008 om opdræt af fjervildt med senere ændringer skal personer, der forestår driften af et opdræt af fjervildt, gennemgå et af Fødevarestyrelsen godkendt kursus.

Kurset skal være gennemgået inden for 1 år efter, at den pågældende har overtaget ansvaret for driften.

Undtaget fra kravet er personer, der

- kan dokumentere, at de inden for de sidste 10 år fra ansøgningsdato har forestået driften af et opdræt af fjervildt i minimum 2 år,
- er anerkendt i medfør af reglerne i EU's anerkendelsesdirektiv, og
- midlertidigt eller lejlighedsvist forestår driften af et opdræt af fjervildt i medfør af reglerne i EU's anerkendelsesdirektiv

Et kursus, der indeholder følgende elementer, opfylder kravet om uddannelse:

- Agerhønen, fasanen, den rødbenede agerhøne og gråandens historie i Danmark, herunder opdrætshistorie.
- Lovgivningen vedrørende opdræt, herunder arealkrav til voliere og løbegård.
- Fuglens anatomi og lidt om organernes funktion.
- Foderlære.
- Arbejdsmiljø.
- Opdrættets sygdomme, herunder
 - Hygiejne.
 - Staldklima.
 - Desinfektion.
 - Anden forebyggende og helbredende behandling.
- Ekskursion
 - Indfangning af fasaner.
 - Pasning af stamænder.
 - Æglægning og ægindsamling.
 - Rugning.
 - Ægopbevaring.
 - Kyllinge- og ællingepasning.
 - Udsætning.
 - Instruktion i brug af fjerpilningshæmmende midler af plastic.
 - Næbtrimning.
 - Vildtpleje, herunder udsætning, fodring, vildtplantninger, vådområder m.fl.
 - Fodring af vildtfugle.
 - Udparring.

Der afholdes løbende kurser om fjervildt.

3.5 Uddannelseskrav - hjortedyr

Efter § 11 i bekendtgørelse nr. 754 af 28. juli 2005 om opdræt af hjortedyr skal personer, der forestår driften af et opdræt af hjortedyr, gennemgå et af Fødevarestyrelsen godkendt kursus.

Kurset skal være gennemgået inden for 1 år efter, at den pågældende har overtaget ansvaret for driften. Undtaget fra kravet er personer, der:

- kan dokumentere, at de inden for de sidste 10 år fra ansøgningsdato har forestået driften af et opdræt af hjortevildt i minimum 2 år. Opdrættet skal have været på mindst 6 voksne hjortedyr på 1 år eller derover,
- er anerkendt i medfør af anerkendelsesdirektivet, og
- midlertidigt eller lejlighedsvist forestår driften af et opdræt af hjortedyr i medfør af reglerne i EU's anerkendelsesdirektiv.

Et kursus, der indeholder følgende elementer, opfylder kravet om uddannelse:

- Lovgrundlaget for hjortehold (lov om hold af dyr og hjortebekendtgørelsen).
- Praktiske erfaringer med hjorteopdræt, herunder:
 - Hjortearterne,
 - egnede arealer,
 - hegn,
 - fangfaciliteter,
 - håndtering,
 - opfostring af kalve,
 - overvintring,
 - transportør,
 - faglitteratur,
 - rådgivning og
 - organisationsforhold (Danmark og EU).
- Driftsledelse:
 - Årskalender,
 - produktionssystemer,
 - produktkvalitet,
 - reproduktion,
 - årscyklus,
 - brunst,
 - kælvning,
 - fravæning,
 - identifikation,

- avlsplanlægning og
- udsætning
- Fodring:
 - Introduktion,
 - fordøjelsessystemet,
 - næringsbehov,
 - fodermidler,
 - foderplaner,
 - fodringsbetingede sygdomme og
 - parasitter og bekæmpelse heraf
- Sundhed og sygdom:
 - Ikke-fodringsbetingede sygdomme,
 - kvægtuberkulose,
 - paratuberkulose,
 - andre sygdomme,
 - smitterisiko
 - forebyggelse og
 - erfaringer fra praksis
- Ekskursion:
 - Hegnsforhold,
 - indfangning og
 - håndtering af kronstyr
- Græsmarken:
 - Etablering,
 - pleje og
 - udnyttelse og konservering af græs
- Introduktion til økologisk drift og orientering om tilskud til økologisk drift
- Slagtning:
 - Aflivning,
 - transport til slagtehus,
 - slagtekontrol og
 - forordning 853/2004 af 29/4 2004 m.fl.
- Økonomi og afsætning

Der afholdes løbende kurser om hjortedyr.

3.6 Uddannelseskrav - slagtekyllinger

Siden den 1. april 2010 skal den eller de fysiske personer³, som har det daglige ansvar for en bedrift med slagtekyllinger⁴, have gennemført og bestået et kursus om de emner, der er nævnt i bilag IV til Rådets direktiv 2007/43/EF af 28. juni 2007 om minimumsforskrifter for beskyttelse af slagtekyllinger, jf. § 2, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 245 af 16. marts 2010 om uddannelse og kvalifikationer ved hold af slagtekyllinger.

Fødevarestyrelsen skal godkende kurset, jf. bekendtgørelsens § 2, stk. 3. Fødevarestyrelsen kan dog meddele dispensation fra uddannelseskravet, hvis den pågældende i perioden fra den 1. april 2005 og til den 1. april 2010 har haft det daglige ansvar for en bedrift med slagtekyllinger omfattet af lov om hold af slagtekyllinger og i denne periode ikke er straffet for overtrædelser af dyreværnslovgivningen.

³ Det følger af artikel 4 i Rådets direktiv 2007/43/EF af 28. juni 2007 om minimumsforskrifter for beskyttelse af slagtekyllinger, at en person er omfattet af uddannelseskravet, når personen har dyret i sin varetægt.

⁴ Bedrift med slagtekyllinger defineres i § 2 i lov nr. 714 af 25. juni 2010 om ændring af lov om hold af slagtekyllinger som et produktionssted, hvor der holdes slagtekyllinger. Ved slagtekyllinger forstås kyllinger, som holdes med henblik på kødproduktion.

Kurset skal mindst dække fællesskabsbestemmelserne vedrørende beskyttelse af kyllinger, herunder (bilag IV til Rådets direktiv 2007/43/EF):

- a) Bilag I og II,
- b) fysiologi, især vandings- og fodringsbehov, dyrs adfærd og stresspåvirkninger,
- c) de praktiske aspekter ved en omsorgsfuld håndtering af kyllinger, samt indfangning, lastning og transport,
- d) nødhjælp til kyllinger, nødslagtning og aflivning samt
- e) forebyggende biosikkerhedsforanstaltninger

Gennemførelse af et kursus (2 dages varighed), der indeholder følgende elementer, opfylder kravet til uddannelse:

- Lovgivning.
- Adfærd, velfærd, stress.
- Management generelt:
 - Foder.
 - Vand.
 - Strøelse.
 - Ventilation.
 - Lys.
 - Pasningsrutiner.
 - Administrative rutiner.
- Biosikkerhed, rengøring og desinfektion.
- Sygdomsforhold og aflivningsrutiner.
- Kontrol af miljøparametre i stalden.
- Indfangning.
- Transport.
- Nødprocedurer.
- Opsamling og udlevering af kursusbevis.

Det skal bemærkes, at kursuskravet ikke dækker rugeægproduktion til slagtekyllinger. Der afholdes løbende kurser om slagtekyllinger.

3.7 UddannelseskraV - mink

Fødevarestyrelsen nedsatte i 2009 en arbejdsgruppe⁵, som havde til formål at udarbejde forslag til initiativer, der løbende skal sikre overvågning og håndtering af eventuelle dyrevelfærds- og dyresundhedsproblemer i danske pelsdyrfarme.

Arbejdsgruppen fremkom i april 2010 med følgende anbefalinger:

- Lovpligtigt uddannelseskraV for nye pelsdyravlere (minkavlere).
- KraV om periodisk efteruddannelse for samtlige pelsdyravlere.
- Obligatorisk sundhedsrådgivningsaftaler for samtlige pelsdyravlere.
- Frivilligt branchekodeks dækkende god farmpraksis på dyrevelfærdsområdet.
Branchekodeks udarbejdes af branchen og godkendes af Fødevarestyrelsen.

UddannelseskraVet samt kraV om periodisk efteruddannelse udmøntes i bekendtgørelse om kraV om uddannelse m.v. for personer beskæftiget i minkfarme, der trådte i kraft 1. januar 2012

3.7.1 Lovpligtigt uddannelseskraV for nye minkavlere

UddannelseskraVet for den ansvarlige for minkfarmen omfatter 4 dages teori samt et praktik forløb, der dækker de kritiske perioder i minkens årlige produktionscyklus. Personer, der kan dokumentere, at de har gennemført en godkendt erhvervsuddannelse som landbrugsassistent, dyrepasserassistent eller disse uddannelsers efterfølgende trin eller en uddannelse, der kan sidestilles hermed, vil opfylde uddannelseskraVet.

Gennemførelse af kurserne dokumenteres ved et dateret kursusbevis, der skal forevises på forlangende f.eks. i forbindelse med et offentligt kontrolbesøg. Uddannelsen skal være gennemført senest 1 år efter, at den pågældende har overtaget ansvaret for minkfarmen.

Uddannelsen kan udbydes af en dyrlæge, agronom eller en anden person med relevant naturvidenskabelig kandidatuddannelse. Dog skal den praktiske del af uddannelsen forestås af en person, der har det daglige ansvar for driften af en minkfarm, og som i forvejen opfylder uddannelseskraVet.

Uddannelsens læringsmål:

Efter gennemførelse af den lovpligtige uddannelse for nye minkavlere skal kursisten som minimum:

1. Kende til den gældende lovgivning og baggrunden for den offentlige kontrol.
2. Kende til indholdet i sundhedsrådgivningsaftaler med dyrlægen.

⁵ Arbejdsgruppen var sammensat af repræsentanter fra Den Danske Dyrlægeforening, Dansk Pelsdyravlerforening, Landbrug & Fødevarer, Aarhus Universitet, Justitsministeriet, Fødevareministeriet, Plantedirektoratet (NaturErhvervsstyrelsen) og Fødevarestyrelsen.

3. Kende til minkens biologi og årlige cyklus, samt forstå sammenhængen med produktionen.
4. Kunne tolke og anvende minkens adfærd til driftslederbeslutninger (f.eks. vedrørende fodringsstrategier og valg af avlsdyr).

Uddannelsens indhold

Den teoretiske del af uddannelsen skal have en varighed af min. 32 timer (ekskl. pauser) og have følgende indhold:

1. Love og regler (2 timer):
 - a. Gældende lovgivning.
 - b. Opbygning af den offentlige kontrol.
 - c. Sundhedsrådgivning.
2. Minken som produktionsdyr (2 timer):
 - a. Minkens biologi.
 - b. Minkens årlige produktionscyklus.
3. Adfærdsbiologi (3 timer):
 - a. Minkens adfærd.
 - b. Normal og unormal adfærd, herunder stereotypier.
 - c. Temperament.
4. Dyrevelfærd (5 timer):
 - a. Hvad er dyrevelfærd?
 - b. De vigtigste forhold for minkens velfærd – hvad kan avleren gøre?
5. Sundhed (5 timer):
 - a. Smitsomme sygdomme og produktionsbetingede sygdomme.
 - b. Behandling og kriterier for medicinsk behandling af alle dyr i minkfarmen.
 - c. Kriterier for flytning, behandling eller aflivning af mink med skader eller sygdom.
6. Smittebeskyttelse og vaccination (1 time):
 - a. Effektive strategier for at undgå sygdom.
 - b. Smittebeskyttelse herunder forebyggende biosikkerhedsforanstaltninger.
7. Fodring og pasning (3 timer):
 - a. Effektive strategier for god produktion uden sygdom.
8. Aflivning (3 timer):
 - a. Regler for aflivning af mink.
 - b. Aflivning af syge og skadede dyr.
 - c. Aflivning ved pelsning.
9. Medicinhåndteringskursus (8 timer):
 - a. Teori.
 - b. Praktik.

Kursusindhold af den praktiske del af uddannelsen

Udannelsen skal have en varighed af mindst 4 uger af 37 timers varighed (ekskl. pauser), og indeholde følgende emner:

1. Perioden op til flushing (min. 37 timer).
2. Fravæning og diegivning (min. 37 timer).
3. Vækstperioden (min. 37 timer).
4. Kursus i aflivning (min. 37 timer).

3.7.2 EfteruddannelseskraV for etablerede avlere

Den eller de fysiske personer, der har det daglige ansvar for driften af en minkfarm, skal minimum hvert 3. år gennemføre efteruddannelse. Efteruddannelsen skal have en varighed af mindst 8 timer (ekskl. pauser) og omfatte den seneste viden om bl.a. følgende emner:

1. Dyrevelfærd, lægemiddelanvendelse og dyresundhed, herunder ny lovgivning.
2. Management.
3. Indhusningssystemer.
4. Smittebeskyttelse.

3.7.3 KursuskraV for ansatte i minkfarme

Indførelse af uddannelseskraV krævede en ændring af lov om hold af dyr. Lovforslag L 26 (lov om ændring af lov om hold af dyr) blev fremsat bl.a. med det formål at skaffe hjemmel til at indføre uddannelseskraVet for den ansvarlige for minkfarmen. I forbindelse med behandlingen af lovforslaget blev der udtrykt politisk ønske om, at der også blev fastsat kraV om uddannelse til de ansatte på minkfarmen.

Derfor skal personer, som beskæftiger sig med pasning af levende mink, og som ikke har gennemført en uddannelse, jf. afsnit 3.7.1, senest den 1. januar 2013 have gennemført et kursus af mindst 8 timers varighed eksklusiv pauser. Kurset skal være gennemført senest fire uger efter ansættelsens start. Kurset skal omfatte nedenstående emner idet de dyrevelfærdsmæssige aspekter inddrages i alle relevante sammenhænge under de fire punkter:

1. Lovgivning, herunder optegnelser over døde mink og medicinanvendelse.
2. Indhusningssystemer, herunder burstørrelser i forhold til antal mink, redekasser og adgang til halm og rør/hylde.
3. Pasning og håndtering af levende mink.
4. Smittebeskyttelse.

Undtaget fra kursuskravet er dog personer, som kan dokumentere mindst 12 måneders sammenhængende fuldtidsbeskæftigelse med mink. Undtaget fra uddannelseskravet er endvidere familiemedlemmer i lige linje eller ægtefæller til ejeren eller den driftsansvarlige, som hjælper til på farmen.

4.0 Arbejdsgruppens anbefalinger om uddannelseskrav i forbindelse med egentligt erhvervsmæssigt dyrehold

4.1 Formål

Arbejdsgruppen er enig i, at uddannelseskravets overordnede formål skal være at sikre, at den person, der har ansvaret for den daglige drift af et erhvervsmæssigt dyrehold har tilstrækkelig viden om forebyggelse og håndtering af de dyrevelfærdsproblemer og dyresundhedsproblemer, der kan opstå i en besætning med landbrugsdyr.

I forhold til at differentiere mellem erhvervsmæssigt hold af dyr og mindre hold af dyr har arbejdsgruppen fundet det mest hensigtsmæssigt at pege på antal dyr på stald, da en sådan parameter vil være enkel at administrere for både de personer, som bliver omfattet af uddannelses- eller kursuskrav, og den offentlige kontrol med overholdelse af kravet.

4.2 Afgrænsning af dyrearter

Uddannelseskravet i § 11, stk. 2, i lov om landbrugsejendomme afløser det hidtidige krav til uddannelse som betingelse for at erhverve ejendom med landbrugspligt og tager derfor navnlig sigte på svine-, kvæg-, fåre-, gede- samt fjerkræbesætninger.

Arbejdsgruppen har konstateret, at der allerede er fastsat uddannelseskrav for så vidt angår hold af visse typer af fjerkræ (slagtekyllinger, fjervildt og strudsefugle), hjortedyr samt mink og ræve. Arbejdsgruppen forudsætter, at de pågældende uddannelseskrav opretholdes uændret.

Endvidere har arbejdsgruppen overvejet, om erhvervsmæssigt hold af heste bør være omfattet af et uddannelseskrav.

Lov nr. 528 af 6. juni 2007 om hold af heste indeholder i § 30 en bemyndigelsesbestemmelse hvorefter fødevareministeren kan fastsætte regler om, at den, som er ansvarlig for et professionelt hestehold, skal besidde en relevant faglig uddannelse hertil. Ministeren kan desuden fastsætte krav til uddannelse. Det fremgår af bemærkningerne til forslag til lov om hold af heste, at professionelle hestehold bl.a. omfatter handelsbesætninger, hesteudlejningssteder, rideskoler, træningsstalde, hestepensioner og lignende, hvor der drives en egentlig virksomhed, hvori der indgår brug af heste.

Derimod er avlere, som alene foretager avl med egne heste, og hvor avleren ligeledes ejer føllene, ikke omfattet af begrebet professionelle hestehold. Det antages, at langt de fleste af disse hestehold er små, dvs. mindre end 15 dyreenheder.

Når der er tale om større hestehold med avl af heste, antages det dels, at der ofte kan være opstaldet heste, der ejes af andre end avleren, dels at avleren ofte vil overlade ansvaret for et sådant hestehold til en ansat. Den ansvarlige vil derfor være omfattet af en bestemmelse om uddannelse udstedt i medfør af hestelovens § 30.

På denne baggrund må det antages, at hovedparten af de hestehold, der falder ind under begrebet ”erhvervsmæssigt dyrehold” i lov om landbrugsejendomme, allerede vil være omfattet af hestelovens krav om uddannelse.

Arbejdsgruppen vurderer derfor, at erhvervsmæssigt hold af heste ikke skal omfattes af uddannelseskrauet efter lov om landbrugsejendomme.

Det er således arbejdsgruppens indstilling, at der er behov for at fastsætte generelle regler om uddannelseskrauet i relation til svin, kvæg, får og geder samt fjerkræ, bortset fra slagtekyllinger, fjervildt samt strudsefugle.

Arbejdsgruppen har endvidere overvejet om andre dyrearter som f.eks. chinchilla eller kaniner bør være omfattet af uddannelseskrauet. Arbejdsgruppen vurderer, at antallet af besætninger med enten chinchillaer eller kaniner på nuværende tidspunkt er af et omfang, at behovet ikke er til stede. Arbejdsgruppen vil dog gøre opmærksom på, at behovet kan opstå i fremtiden, og at der derfor bør tages højde for et fremtidigt behov i forbindelse med udformning af den lovgivning, som er nødvendig for at gennemføre arbejdsgruppens foreslåede anbefalinger.

Arbejdsgruppen har ikke taget stilling til spørgsmål om uddannelseskrauet i forhold til akvakultur, da akvakultur ikke er omfattet af arbejdsgruppens kommissorium.

4.3 Afgrænsning i forhold til antal dyr på stald

Efter forarbejderne til lov nr. 243 af 22. marts 2010 om ændring af lov om landbrugsejendomme forudsættes besætninger med over 15 dyreenheder at være omfattet af uddannelseskrauet i lovens § 11, stk. 2.

En dyreenhed er en beregningsenhed, der anvendes i miljølovgivningen til at beskrive miljøpåvirkningen ved produktion og udledning af gødning. En dyreenhed er den mængde dyr, der producerer 100 kg kvælstof (N) på årsbasis. Antallet af dyreenheder pr. dyr er derfor afhængig af dyrets art, race og vægt, og er samtidigt en dynamisk enhed.

Arbejdsgruppen har vurderet, at dyreenheder ikke isoleret set er den mest hensigtsmæssige parameter ved fastsættelse af grænseværdier for, hvilke besætningsstørrelser der fremadrettet bør omfattes af uddannelseskrauet. Det skyldes bl.a., at der skal anvendes en omregningstabel for at beregne det konkrete dyreantal. Grænseværdierne bør derfor baseres på de konkrete dyreantal.

På denne baggrund indstiller arbejdsgruppen, at grænseværdierne fastlægges på baggrund af antallet af dyr på stald pr. CHR-nr. Herved opnås parallelitet til anden husdyrlovgivning. Der kan dog tænkes situationer, hvor der på samme CHR-nr. findes flere besætninger med forskellige ejere, og hvor der dermed er flere forskellige besætningsansvarlige. Arbejdsgruppen er opmærksom på, at der konkret kan opstå tvivl om, hvorvidt en besætning overskrider grænseværdier i forhold til uddannelseskrauet. Sådanne problemer vil eventuelt kunne løses ved at indskrive en dispensationsmulighed, så Fødevarestyrelsen konkret kan få mulighed for at undtage fra uddannelseskrauet i den nævnte situation.

Herudover er arbejdsgruppens indstilling til grænseværdier for de berørte dyrearter fastsat på baggrund af det antal dyr, der tilnærmelsesvis svarer til 15 DE, jf. bekendtgørelsen nr. 1695 af 19. december 2006 om husdyrbrug og erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. med senere ændringer (se tabel 1).

Tabel 1: Beregning af grænseværdi

Dyreart	Dyretype	Enhed	Antal enheder til 1 DE ⁶	Antal producerede dyr pr. år til 15 DE	Antal staldpladser ⁷ (grænseværdi)
Kvæg	Malkekøer, tung race uden opdræt (malkekøer)	Dyr	0,75	11,25	11,25
	Opdræt, tung race 6-28 mdr. (opdræt, mælk)	Dyr	2	30	30
	Ammekøer uden opdræt, over 600 kg	Dyr	1,4	21	21
	Tyrekalve, 6 mdr. til slagt. (440 kg) tung race (opdræt, kød)	Prod. dyr	4	60	40
Svin	Søer m. grise indtil fravæning (7,2 kg)	Dyr	4,3	64,5	64,5
	Smågrise (7,2 - 32 kg)	Dyr	200	3000	450
	Slagtesvin (32 kg - 102 kg)	Dyr	36	540	150
Små drøvtyggere	Moderfår med lam	Dyr	7	105	105
	Malkegeder med kid	Dyr	7	105	105
Fjerkræ	Høner til årsproduktion	Dyr	166	2490	2490
	Gæs	Prod. dyr	270	4050	2000
	Ænder	Prod. dyr	820	12.300	4920
	Kalkuner	Prod. dyr	340 (hunner) 190 (hanner)	3600	1200

⁶ Dyreenheder efter bekendtgørelse nr. 1695 af 19. december 2006 om husdyrbrug og erhvervmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. med senere ændringer

⁷ Antallet af årsdyr er beregnet på baggrund af følgende oplysninger (kilde: Landbrug & Fødevarer):

- Slagtesvin - 15 DE = 540 slagtesvin = ca. 150 staldpladser (ca. 4 rotationer pr. år)
- Smågrise - 15 DE = 2625 smågrise = ca. 450 staldpladser (ca. 6,7 rotationer pr. år.)
- Kalve o. 6 mdr. - 15 DE = 60 kalve = ca. 40 staldpladser (ca. 1,5 rotationer pr. år)
- Ænder 15 DE = 12.300 ænder = 4920 på stald (2-3 rotationer pr. år)
- Gæs 15 DE = 4.050 gæs = 2000 på stald (ca. 2 rotationer pr. år)
- Kalkun 15 DE = 3600 kalkuner (½ hun og ½ han) = 1200 på stald (ca. 3 rotationer pr. år)

Arbejdsgruppen indstiller derfor, at en husdyrbesætning skal være omfattet af uddannelseskravet, hvis en eller flere af følgende grænseværdier overskrides:

- Malkekvæg:
 - Køer: 12 dyr (staldpladser).
 - Opdræt: 30 dyr (staldpladser).
- Slagtekvæg:
 - Køer: 21 dyr (staldpladser).
 - Opdræt: 40 dyr (staldpladser).
- Svin:
 - Søer: 65 dyr (staldpladser).
 - Smågrise (7,2 – 30 kg): 450 dyr (staldpladser).
 - Slagtesvin: 150 dyr (staldpladser).
- Får (voksne dyr): 105 dyr (staldpladser).
- Geder (voksne dyr): 105 dyr (staldpladser).
- Fjerkræ:
 - Æglæggere + opdræt: 2.500 dyr (staldpladser).
 - Gæs: 2.000 dyr (staldpladser).
 - Ænder: 4.900 dyr (staldpladser).
 - Kalkuner: 1.200 dyr (staldpladser).

Det er forudsat, at en husdyrbesætning kun omfattes af uddannelseskravet, hvis dyreantallet overskrider grænseværdien inden for samme kategori af dyr (aldersgruppe). En besætning med f.eks. 75 voksne geder og 50 voksne får vil således ikke være omfattet af uddannelseskravet, mens en besætning med 106 geder vil kræve uddannelse.

Andelen af dyr og besætninger, der vil blive omfattet af uddannelseskravet, fremgår af tabel 2 og tabel 3.

Tabel 2: Estimat over antallet af dyr, der omfattes af uddannelseskraav. Beregninger er foretaget på baggrund af dataudtræk fra det Centrale Husdyrregister (CHR), september 2011

		Antal dyr (staldpladser) omfattet af uddannelseskraav	Pct. dyr (staldpladser) omfattet af uddannelseskraav
Kvæg	Malkekøer	535.251	96,6
	Opdræt (mælk)	538.395	95,8
	Malkekvæg i alt	549.436	96,6
	Ammekøer	46.792	45,1
	Opdræt (kød)	240.237	76,0
	Kødkvæg i alt	287.029	68,4
Svin	Søer	1.158.172	98,5
	Smågrise	6.511.781	97,9
	Slagtesvin	5.141.937	94,2
	Dyr i alt	12.811.890	96,4
Små drøvtyggere	Moderfår	43.162	43,2
	Dyr i alt	68.097	45,2
	Malkegeder	4393	45,0
	Dyr i alt	7130	44,8
Fjerkræ	Æglæggere i alt	4.734.885	98,8
	Gæs i alt	0	0,0
	Ænder i alt	367.709	92,8
	Kalkuner i alt	395.498	98,1

Tabel 3: Oversigt over andelen af besætninger, der omfattes af uddannelseskraavet. Beregninger er foretaget på baggrund af dataudtræk fra det Centrale Husdyrregister (CHR), september 2011

Dyreart	Antal besætninger omfattet	Andelen af besætninger omfattet angivet i pct.
Malkekvæg	4382	94,4
Kødkvæg	2190	16,7
Svin	7153	79,8
Får	122	1,5
Geder	12	0,3
Æglæggere	250	36,7
Gæs	0	0,0
Ænder	11	17,7
Kalkuner	30	69,8

Det fremgår af tabellerne, at ved de foreslåede grænseværdier vil langt størsteparten af malkekvægs- og svinebesætningerne blive omfattet af uddannelseskraavet.

Som det fremgår tabel 2 og 3 vil en del kødkvægsbesætninger, fåre- og gedebesætninger samt fjerkræbesætninger ikke blive omfattet af uddannelseskrauet, da dyreantallet falder under de foreslåede grænseværdier.

Arbejdsgruppen har vurderet, at dette skyldes, at en stor del af disse besætninger må betragtes som mindre landbrug. De pågældende besætninger kan derfor ikke betragtes som egentligt erhvervsmæssigt dyrehold, jf. § 11, stk. 2, i lov om landbrugsejendomme.

4.4 Hvem skal omfattes af uddannelseskrauet

Arbejdsgruppen indstiller, at uddannelseskrauet skal omfatte den person, der forestår den daglige drift af besætningen.

Gennemførelse af den lovpligtige uddannelse bør indebære, at personer som minimum opnår kompetencer, der i relation til dyrevelfærd og husdyrsygdomme modsvares af en erhvervsuddannelse til dyrepasserassistent eller landbrugsassistent, der er godkendt af Ministeriet for Børn og Uddannelse.

Arbejdsgruppen indstiller derfor, at personer, der har gennemført en godkendt erhvervsuddannelse som dyrepasserassistent eller landbrugsassistent eller en uddannelse, der kan sidestilles hermed, allerede opfylder uddannelseskrauet, og at de derfor ikke skal omfattes af krauet.

Desuden finder arbejdsgruppen som forudsat i forarbejderne til § 11, stk. 2, i lov om landbrugsejendomme, at uddannelseskrauet skal gælde fremadrettet, dvs. kun for personer, der overtager ansvaret for driften af en husdyrbesætning efter den dato, hvor uddannelseskrauet træder i kraft. Derudover skal personer, der kan dokumentere, at de i en sammenhængende periode på 2 år indenfor de sidste 10 år fra ansøgningsdato har forestået driften af en husdyrbesætning med et dyreantal svarende til eller større end 15 DE, jf. ovenstående grænseværdier, fritages for uddannelseskrauet. Personer, som i en anden EU-medlemsstat har forestået driften af en lignende husdyrbesætning i sammenhængende 2 år, er ligeledes undtaget, jf. EU's anerkendelsesdirektiv.

Uddannelsen kan f.eks. udbydes af landbrugsskoler eller brancheorganisationer, og undervisningen skal forestås af en dyrlæge, agronom eller en anden person med relevant faglig kandidatuddannelse. Desuden skal det være muligt, at uddannelsen kan forestås af en person, der er tilknyttet en landbrugsskole som underviser, og som følge deraf opfylder kvalifikationskravene som underviser på erhvervsuddannelser, jf. §§ 10 – 12 i bekendtgørelse nr. 1514 af 15. december 2010 om erhvervsuddannelser.

4.5 Arbejdsgruppens forslag til uddannelsesmodel

4.5.1 Læringsmål

For en person, der ikke har gennemført en godkendt erhvervsuddannelse til dyrepasserassistent eller landbrugsassistent, og som i øvrigt ikke er undtaget, jf. bemærkningerne i afsnit 4.4, indstiller arbejdsgruppen, at personen skal gennemføre et uddannelsesforløb af 60 timers varighed (ekskl. pauser), før den pågældende må fungere som driftsansvarlig. Uddannelsesforløbet tager sigte på at bibringe personen en grundlæggende viden om dyrevelfærd og dyresundhed.

Efter afsluttet uddannelse skal personen:

1. Kende til den gældende lovgivning og baggrunden for den offentlige kontrol.
2. Kende til indholdet i sundhedsrådgivning og muligheden for indgåelse af aftaler for dyrearterne kvæg, svin, får og geder.
3. Kende husdyrs biologi og cyklus som baggrund for forståelsen af sammenhængen med den aktuelle produktion.
4. Kunne tolke og anvende husdyrenes adfærd med hensyn til at foretage hensigtsmæssige produktionsomlægninger vedrørende fodring, hegning, opstaldning eller andre omstændigheder, der har betydning for dyrenes velfærd.

4.5.2 Uddannelsesforløbets indhold

Arbejdsgruppen har drøftet og er enig om at anbefale følgende indhold:

1. Love og regler (4 timer)

- a. Gældende lovgivning:
 - i. Gennemgang og overholdelse af den til enhver tid gældende lovgivning på området. Der lægges særlig vægt på regler og forordninger, der har til hensigt at sikre dyrenes sundhed og velfærd.
- b. Opbygning af den offentlige kontrol:
 - i. Gennemgang af opbygningen og kompetencerne i den offentlige kontrol.
 - ii. Hvem gør hvad, og hvad har betydning for husdyrenes velfærd, og hvad har betydning for fødevarerens sikkerhed?
 - iii. Hvilke restriktioner kan myndighederne benytte sig af for at opnå hensigten med kontrollen?
 - iv. Sundhedsrådgivning i husdyrbesætninger (kvæg, svin, får og ged).
 - v. Gennemgang af regler og muligheder for sundhedsrådgivning.
 - vi. Hvad er formålet, og i hvilket omfang kan egenkontrol indgå i virksomhedens sundhedsstatus?

2. Kvæg, svin, får og geder som produktionsdyr (8 timer)

- a. Dyrenes biologi, historie og domesticering:
 - i. Arten i forhold til andre produktionsdyr, dens oprindelse, domesticering og målet for produktionen og produktionsudviklingen.
- b. Dyrenes produktionscyklus:
 - i. Dags- og årstidens indvirkning på brunst og reproduktion.
 - ii. Klimatiske forholds betydning for kravene til pasning og fysiske forhold.
 - iii. Frilandsproduktion.

3. Adfærd (8 timer)

- a. Dyrenes adfærd:
 - i. Gennemgang af normal/unormal adfærd, bevægelsesmønstre, sociale og fysiske behov.
 - ii. Muligheder for påvirkning af adfærd ved fysiske reguleringer.
 - iii. Muligheder for indlæring af hensigtsmæssig adfærd.
 - iv. Temperament.
 - v. Artens temperament og udsving i forbindelse med brunst.
 - vi. Temperament som avlsmål.
 - vii. Betydning af dyr-menneske relationer og forskellige typer af håndtering af betydning for arbejdsmiljø, sikkerhed og dyrevelfærd.
- b. Artsspecifik adfærd – målrettes deltagerkredsen.

4. Dyrevelfærd (16 timer)

- a. Hvad er dyrevelfærd?
 - i. Gennemgang af forskellige definitioner og former for dyrevelfærd.
 - ii. Hvordan måles velfærd, og hvad kan det bruges til.
- b. De vigtigste forhold for husdyrs velfærd.
- c. Stalde, inventar, klima:
 - i. Gulve – type, udformning og placering.
 - ii. Inventar – type, udformning og placering.
 - iii. Klima, herunder dyrenes varmeproduktion, overbrusning, naturlig og kunstig ventilation.
 - iv. Tildeling af foder og vand.
 - v. Beskæftigelsesmateriale.
 - vi. Lys og støj.
 - vii. Malkestald.
 - viii. Sygestier/bokse.

- d. Frilandsproduktion - særlige forhold omkring:
 - i. Hegning.
 - ii. Skygge- og læforanstaltninger.
 - iii. Vand og fodertildeling.

5. Fodring og pasning (8 timer)

- a. Dyrenes fordøjelsessystem, flermavede og enmavede dyr
- b. Fodermidler
- c. Opbevaring af
 - i. Foder
 - ii. Fodermidler
 - iii. Rengøring og kontrol af foderopbevaringsfaciliteter
- d. Vurdering og visuel bedømmelse af foderkvalitet
- e. Praktisk fodring og udfodringsmetoder
- f. Planlægning af almindelige arbejdsrutiner

6. Sundhed (8 timer)

- a. Smitsomme sygdomme og produktionsbetingede sygdomme:
 - i. Gennemgang af forebyggelse og behandling af de vigtigste, smitsomme sygdomme og deres symptomer.
 - ii. Anmeldepligtige sygdomme.
 - iii. Bevægeapparatet.
 - iv. Sår og skader.
- b. Behandling og kriterier for behandling af besætningen:
 - i. Hvornår er der grundlag for at behandle enkelt dyr eller hele besætningen?
 - ii. Samspejlet mellem den besætningsansvarlige og dyrlægen.
 - iii. Krav om medicin håndteringskursus.
- c. Kriterier for flytning, behandling eller aflivning af dyr med skader eller sygdom
 - i. Hvornår skal syge dyr isoleres fra andre? Sker det for at beskytte det syge dyr eller de raske?
 - ii. Hvad er passende behandling af syge og tilskadekomne dyr, herunder opfølgning efter iværksættelse af behandling, hvornår bør dyrlæge tilkaldes, og hvornår er aflivning nødvendig?
 - iii. Gennemgang af aflivningsmetoder - hvad er etisk korrekt?

7. Smittebeskyttelse og vaccination (8 timer)

- a. Hygiejne og smitteveje.
- b. Strategier for at undgå sygdomme:
 - i. Hvilke sygdomme kan forebygges?
 - ii. Behandlingstidspunkt, og hvad afgør om der skal behandles?
 - iii. Fodertilsætning, tilsætning til drikkevand eller andet.

5.0 Kursuskrav for mindre husdyrhold

Det fremgår af tabel 2 og 3, at størstedelen af besætningerne med malkekvæg og svin vil blive omfattet af uddannelseskrevet, og ligeledes fremgår, at stort set alle dyr vil blive omfattet. Andelen af fjerkræbesætninger (med undtagelse af gæs), der vil blive omfattet af uddannelseskrav, er lille (36,7 – 69,8 pct.). I den forbindelse skal det bemærkes, at også her vil størstedelen af dyrene blive omfattet af uddannelseskrav. Ved den foreslåede bliver eksisterende besætninger med gæs ikke omfattet af uddannelseskrav. Det kan oplyses, at antallet af besætninger og antallet af opdrættede gæs er relativt lavt (Ca. 40 besætninger med i alt ca. 5.400 dyr).

Arbejdsgruppen er under arbejdet med at udmønte forslag til uddannelseskrav blevet opmærksom på, at der findes en større andel af kødkvægs-, fåre- og gedebesætninger, der ikke vil blive omfattet af uddannelseskrevet ved den fastlagte grænseværdi. Selvom disse typer af besætninger typisk ikke drives med egentligt erhvervsmæssigt formål, finder arbejdsgruppen, at der også i disse mindre dyrehold kan opstå problemer med dyresundhed og dyrevelfærd, som ville kunne forebygges med en hvis basisviden. Derfor kan der være behov for at sikre et vist minimum af viden i relation hertil.

Arbejdsgruppen foreslår derfor, at mindre besætninger med får, geder eller slagtekvæg, bliver omfattet af et obligatorisk kursuskrav, men er samtidigt opmærksom på, at den enkelte besætning kan blive så lille, at det ikke med rimelighed kan forlanges, at den besætningsansvarlige skal på kursus.

På den baggrund foreslår arbejdsgruppen, at den driftsansvarlige skal gennemføre et kursus af 12 timers varighed, hvis besætningen – uden at overskride grænseværdierne for egentlig erhvervsmæssigt husdyrhold (dvs. et dyreantal der svarer til 15 DE) - overskrider en eller flere af følgende grænseværdier:

- Slagtekvæg:
 - Køer: 10 køer (staldpladser).
 - Opdræt: 10 dyr (staldpladser).
- Får (voksne dyr): 10 dyr (staldpladser).
- Geder (voksne dyr): 10 dyr (staldpladser).

De foreslåede grænseværdier tager udgangspunkt i de grænseværdier, der gælder for kontrollen med dyrevelfærd, jf. § 1 i bekendtgørelse nr. 1358 af 15. december 2009 om stikprøve kontrol af velfærd

for landbrugsdyr og for heste, som ikke holdes med henblik på landbrugsmæssige formål. Det er endvidere forudsat, at en husdyrbesætning kun omfattes af kursuskravet, hvis dyreantallet overskrider en af ovennævnte grænseværdier indenfor samme kategori af dyr.

I tabel 4 og 5 angives et estimat over andelen af besætninger og dyr, der vil blive omfattet af kursuskrav ved de ovennævnte grænseværdier:

Tabel 4: Estimat over andelen af besætninger omfattet krav om uddannelse eller kursus for kødkvægs-, fåre- og gedebesætninger. Beregningerne er foretaget på baggrund af dataudtræk fra CHR, september 2011

Dyreart	Antal besætninger omfattet af uddannelseskra	Andel af besætninger omfattet af uddannelseskra angivet i pct.	Antal besætninger omfattet af kursuskrav	Andel af besætninger omfattet af kursuskrav angivet i pct.	Antal besætninger der ikke omfattes af uddannelses- eller kursuskrav	Andel af besætninger der omfatter enten uddannelses- eller kursuskrav angivet i pct.
Kødkvæg	2190	16,7	3950	30,2	6950	46,9
Får	122	1,5	1855	23,4	5957	24,9
Ged	12	0,3	167	4,6	3413	5,9

Tabel 5: Estimat over andelen af dyr og besætninger omfattet krav om uddannelse eller kursus for kødkvægs-, fåre- og gedebesætninger. Beregningerne er foretaget på baggrund af dataudtræk fra CHR, september 2011

	Antal dyr omfattet af uddannelseskrav	Andel dyr omfattet af uddannelseskrav angivet i pct.	Antal dyr omfattet af kursuskrav	Andel af dyr omfattet af kursuskrav angivet i pct.	Andel af dyr der omfattes af enten uddannelse eller kursuskrav i pct.
Køer - kødkvæg	46.792	45,1	36.193	34,9	80
Opdræt (kød)	240.237	76,0	71.325	22,6	98,6
Kødkvæg i alt	287.029	68,4	107.518	25,6	94,0
Moderfår	43.162	43,2	42.434	42,5	85,7
Får i alt	68.097	45,2	61.943	41,1	86,3
Malkegeder	4393	45,0	3.197	32,8	77,8
Geder i alt	7130	44,8	5.706	35,9	80,7

Af tabel 4 fremgår, at indførsel af kursuskrav ikke medfører en væsentligt stigning i andelen af besætninger, der vil blive omfattet af enten et uddannelses- eller kursuskrav. Indførsel af kursuskrav vil derimod medføre, at andelen af dyr (kødkvæg, får eller geder), der omfattes af enten uddannelses- eller kursuskrav, vil stige markant, som det fremgår af tabel 5.

Kurset skal kunne udbydes af landbrugsskoler eller brancheorganisationer, og undervisningen skal forestås af en dyrlæge, agronom eller en anden person med relevant faglig kandidatuddannelse. Desuden skal det være muligt, at uddannelsen kan forestås af en person der er tilknyttet en landbrugsskole som underviser, og som følge deraf opfylder kvalifikationskravene som underviser på erhvervsuddannelser, jf. §§ 10 – 12 i Ministeriet for Børn og Undervisnings bekendtgørelse nr. 1514 af 15. december 2010 om erhvervsuddannelser.

Kurset bør efter arbejdsgruppens opfattelse være af 12 timers varighed og have følgende indhold:

1. Love og regler indenfor dyrevelfærd og dyresundhedsområdet.
2. Dyrevelfærd.
3. Fodring og pasning.
4. Adfærd.
5. Hvad er passende behandling af syge og tilskadekomne dyr, herunder opfølgning efter iværksættelse af behandling, hvornår bør dyrlæge tilkaldes, og hvornår er aflivning nødvendig?
6. Smittebeskyttelse og vaccination.

Personer, der opfylder uddannelseskravet beskrevet i kapitel 4, bør være undtaget fra kursuskrav.

Personer, der opfylder uddannelseskravet for egentligt - erhvervsmæssigt dyrehold, skal undtages for kursuskravet. Derudover skal personer, der kan dokumentere, at de i en sammenhængende periode på 2 år indenfor de sidste 10 år fra ansøgningsdato har haft det daglige ansvar for driften af en husdyrbesætning med mere end 10 får, geder eller slagtekvæg fritages for kursuskravet.

Personer, som i en anden medlemsstat har forestået driften af en husdyrbesætning med får, geder eller slagtekvæg i sammenhængende 2 år, er ligeledes undtaget, jf. EU's anerkendelsesdirektiv.

6.0 Lovgivning, kontrol og økonomiske konsekvenser

6.1 Behov for lovgivning

Som nævnt er der allerede i en række love på dyrevelfærdsområdet samt for visse dyrearter i lov om hold af dyr fastsat regler om uddannelseskraV for dyrehold. For en række dyrearter er uddannelseskraVet nærmere udmøntet i bekendtgørelser med detaljerede kraV til de pågældende uddannelser.

Den foreslåede udmøntning af uddannelseskraV vedrørende egentligt erhvervsmæssigt husdyrhold (dvs. besætninger med 15 eller flere dyreenheder) vil umiddelbart kunne ske med hjemmel i § 11, stk. 2, i lov om landbrugsejendomme.

Derimod forudsætter en udmøntning af forslaget om et obligatorisk kursus for visse typer af husdyrhold, at der tilvejebringes særskilt lovhjemmel. En generel lovhjemmel vil kunne indsættes i lov om landbrugsejendomme, men vil mere hensigtsmæssigt kunne indplaceres i lov om hold af dyr, der har til formål at sikre, at hold af dyr sker på ansvarlig vis og på en sådan måde, at hensynet til fødevarer sikkerheden og menneskers og dyrs sundhed samt til produktionen tilgodeses.

Arbejdsgruppen finder derfor også, at det vil være hensigtsmæssigt at overføre den eksisterende hjemmel vedrørende egentligt erhvervsmæssigt husdyrhold (dvs. besætninger med et dyreantal svarende til 15 dyreenheder eller derover) i § 11, stk. 2, i lov om landbrugsejendomme til lov om hold af dyr, da den mere naturligt hører hjemme under denne lovs formål.

Ved udmøntning af bestemmelsen fremadrettet bør der efter arbejdsgruppens opfattelse fastsættes uddannelseskraV for den person, der har det daglige ansvar for pasning af dyrene.

UddannelseskraVet skal samtidigt sikre, at denne person har kendskab til reglerne på dyrevelfærdsområdet samt til forebyggelse og håndtering af dyreværnsproblemer i besætningen. Dette kan præciseres i bemærkningerne til lovtæksten.

Arbejdsgruppen anbefaler, at den foreslåede bestemmelse bør tage sigte på de almindelige dyrearter i landbruget, som ikke allerede er omfattet af uddannelseskraV, dvs. kvæg, svin, får og geder samt fjerkræ med undtagelse af slagtekyllinger. Der bør dog tages højde for, at bestemmelsen kan omfatte andre dyrearter f.eks. chinchillaer og kaniner.

Endvidere anbefaler arbejdsgruppen, at det præciseres, at grænseværdierne for, hvem der skal være omfattet af uddannelseskraVet for egentligt erhvervsmæssigt dyrehold, fastsættes med udgangspunkt i dyreantal i stedet for dyreenheder.

6.2 Kontrol

Af hensyn til kontrollen skal den besætningsansvarlige på forlangende fremvise dokumentation for gennemført uddannelse eller kursus.

I velfærdkontrollen indgår for nærværende allerede kontrol af, om dyrene passes af et tilstrækkeligt antal personer, og om personalet har den faglige viden og de relevante færdigheder og kvalifikationer.

Fødevestyrelsen vurderer derfor, at kontrol med opfyldelse af uddannelseskraV eller kursuskrav kan indgå i 5 pct. -velfærdskontrollen uden yderligere omkostninger.

6.3 Økonomiske konsekvenser

På baggrund af udtræk fra CHR har Fødevestyrelsen vurderet, at der oprettes ca. 1.700 nye besætninger hvert år med en ny besætningsansvarlig, dvs. 1.700 nye besætningsansvarlige i alt.

Arbejdsgruppen vurderer, at halvdelen af de nye besætningsansvarlige ikke vil være omfattet af uddannelses eller kursuskrav, fordi de pågældende har gennemført en relevant uddannelse. Det vurderes endvidere, at op til 25 pct., af de pågældende ny besætningsansvarlige skal gennemgå uddannelse, og at op til 25 pct. af de nye besætningsansvarlige skal gennemgå kursus.

På den baggrund bliver der behov for 30.600 timers undervisning. Det antages, at udgiften til undervisning udgør 150 kr. pr. time. Det forventes derfor, at den samlede udgift maksimalt vil blive ca. 4,5 mio. kr. årligt.

Øvrige kursusudgifter (f.eks. kørsel, fortæring etc.) skønnes at være 1.700 for deltagelse i kursus og 3.000 kr. for deltagelse i uddannelse. De samlede øvrige udgifter skønnes til maksimalt 2 mio. kr. årligt.

Arbejdsgruppen vurderer således, at de økonomiske konsekvenser for erhvervet ved indførsel af krav om uddannelse og kursus vil udgøre maksimalt ca. 6,5 mio. kr. årligt. Arbejdsgruppen vurderer endvidere, at de økonomiske konsekvenser ved kun at indføre krav om uddannelse for egentligt erhvervsmæssigt dyrehold vil udgøre ca. 4 mio. kr. årligt,

Det skal understreges, at skønnet er behæftet med betydelig usikkerhed, idet en del nystartede besætninger må forventes at blive drevet af personer, som enten allerede opfylder uddannelseskraVet eller kursuskravet.

